Lietas arhīva Nr. AA43-0483-22/7
ECLI:LV:ADAT:2022:0616.A420206221.6.S

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr. A420206221
AA43-0483-22/7

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2022. gada 16. jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Valda Zommere,
tiesneši Ilze Amona un Kaspars Berķis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. C/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2021. gada 22. jūnija lēmuma Nr. 31.1-22.7/22.7/7153 atcelšanu, sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2021. gada 15. novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) Nodokļu un muitas policijas pārvaldes Muitas lietu izmeklēšanas daļas Otrās izmeklēšanas nodaļas amatpersona 2020. gada 7. oktobrī pieteicējam /pers. C/ par akcīzes preču pārvadāšanu bez preču izcelsmes dokumentiem noformēja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. NG100128.

Ar dienesta Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes 2020. gada 3. novembra lēmumu Nr. NG100128 pieteicējs saukts pie administratīvās atbildības, uzliekot viņam naudas sodu 500,00 *euro* un konfiscējot ar akcīzes nodokli apliekamās preces – 5017,586 litrus gāzeļļas (vieglā dīzeļdegviela).

Dienests pieteicējam par akcīzes preču pārvadāšanu bez preču izcelsmes dokumentiem ar akcīzes nodokli apliekamajām precēm (5017,586 litri dīzeļdegviela) precizēja nodokļa apmēru. Ar dienesta amatpersonas 2021. gada 11. maija lēmumu Nr. 31.3- 17.15.1/17.15.1/42548 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicējam papildu nomaksai budžetā noteikts akcīzes nodoklis naftas produktiem 2077,28 *euro* un nokavējuma nauda 478,81 *euro*.

Administratīvais process iestādē noslēdzās ar dienesta 2021.gada 22.jūnija lēmumu Nr. 31.1-22.7/22.7/7153 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums), ar kuru sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Pārsūdzētais lēmums pamatots šādi.

[1.1] No 2020. gada 7. oktobra administratīvā pārkāpuma protokola Nr. NG100128 konstatējams, ka 2020. gada 4. februārī uz Rīgas–Jelgavas šosejas A8, apdzīvotā vietā Dalbe, pieteicējs vadīja Lietuvas uzņēmuma UAB „General Logistic LT" kravas automašīnu RENAULT (ar Lietuvas Republikas valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/) un UAB „Coloradis" piederošo puspiekabi SCHMITZ (ar Lietuvas Republikas valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/), kurā atradās dažādu veidu cigarešu filtru, paciņu, bloku sagataves un dīzeļdegvielai līdzīgs šķidrums bez kravu apliecinošiem pavaddokumentiem.

Minētais šķidrums saskaņā ar Muitas pārvaldes 2020. gada 5. marta vēstulē Nr. VID.4.3/MP/776 sniegto informāciju ir identificējams kā gāzeļļa (vieglā dīzeļdegviela), kas kvalificējama ar kombinētās nomenklatūras preču kodu 27101943 un ir ar akcīzes nodokli apliekamā prece.

Pieteicējs par minēto pārkāpumu ir saukts pie administratīvās atbildības, piemērojot pieteicējam naudas sodu un preces konfiskāciju. Pieteicējs minēto lēmumu nav apstrīdējis. Tādējādi administratīvā pārkāpuma lietā secināts, ka pieteicējs, pārvadājot ar akcīzes nodokli apliekamo preci bez preču apliecinošiem dokumentiem, ir pārkāpis likuma „Par akcīzes nodokli" aprites kārtību un iestājas akcīzes nodokļa samaksas pienākums.

[1.2] Administratīvā atbildība paredzēta par ar akcīzes nodokli apliekamo preču (to skaitā preču, kurām piemērojams akcīzes nodokļa atbrīvojums vai atvieglojums) iegādes, realizācijas, uzglabāšanas vai pārvietošanas (pārvadāšanas) noteikumu pārkāpšanu, kā arī par citiem šo preču aprites noteikumu pārkāpumiem. Administratīvā soda uzlikšana neatbrīvo personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, no tā pienākuma izpildīšanas, par kura nepildīšanu uzlikts administratīvais sods.

[1.3] Pieteicējs paskaidro, ka viņam nav saistības ar transportlīdzekļiem, kuros konstatēta akcīzes prece bez izcelsmi

apliecinošiem dokumentiem, pieteicējam šo transportlīdzekļu vadītājs palūdzis automašīnu aiztransportēt uz Ķekavu. Šis paskaidrojums nav vērtējams kā ticams, t.i., nav ticams, ka transportlīdzekļu vadītājs uztic automašīnu ar kravu svešam garāmgājējam, kurš turklāt bez ierunām piekrīt to transportēt uz Ķekavu bez tā faktiskā autovadītāja.

Lietā ir Lietuvas Muitas kriminālizmeklēšanas dienesta 2020. gada 16. jūlija vēstule Nr. 15-7.2-19/3182, kurā norādīts, ka Lietuvas uzņēmums UAB „General Logistic LT" 2020. gada 2. jūlijā (automašīnas RENAULT ar Lietuvas Republikas valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ īpašnieks) un UAB „Coloradis" 2020. gada 1. jūlijā (puspiekabes SCHMITZ ar Lietuvas Republikas valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ īpašnieks) dienestam paskaidroja , ka uzņēmumi bija nolēmuši pārdot savā īpašumā esošos transportlīdzekļus Latvijas pilsonim /pers. C/, kurš samaksājis rokasnaudu. Pieteicējam tika nodoti uzņēmumu rekvizīti atlikušās naudas summas pārskaitīšanai un nodoti transportlīdzekļi.

Tādējādi pieteicēja norādītais, ka viņam nav nekādas saistības ar minētajiem transportlīdzekļiem, kā arī viņam nav bijis zināms tajos esošās kravas saturs, ir noraidāms kā nepamatots.

[1.4] Pārvadājot akcīzes preci (5017,586 litri gāzeļļas (vieglā dīzeļdegviela)) bez preču apliecinošiem pavaddokumentiem, par kuru nav samaksāts akcīzes nodoklis, pieteicējs ir pārkāpis likuma „Par akcīzes nodokli" 33. panta otrās un trešās daļas nosacījumus un no pieteicēja ir piedzenami akcīzes nodokļa maksājumi.

[2] Pieteicējs iesniedza tiesā pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pārsūdzētajā lēmumā minētās preces un dīzeļdegviela, kas tika izņemta Lietuvas kompānijai piederošajā automašīnā, ar kuru pieteicējam nav saistības, nepieder pieteicējam un pieteicējam uz to brīdi nebija zināms kravas saturs.

[2.2] Lietuvas uzņēmumu UAB „General Logistic LT" un UAB „Coloradis" sniegtā informācija ir nepatiesa, jo pieteicējs nav sazinājies un ticies ar šo uzņēmumu pārstāvjiem, pieteicējam nav bijis nodoma nopirkt šo transportlīdzekli un piekabi, kā arī rokasnaudus šo uzņēmumu pilnvarotajām personām pieteicējs nav maksājis, jo pretējā gadījumā šo uzņēmumu amatpersonas būtu iesniegušas Lietuvas Muitas kriminālizmeklēšanas dienestam attiecīgus dokumentus, taču šādu dokumentu šīm amatpersonām nav un nevar būt. Turklāt pieteicēja rīcībā nav naudas līdzekļu, lai varētu iegādāties automašīnu un piekabi.

Sniedzot šādu paskaidrojumu Lietuvas Muitas kriminālizmeklēšanas dienestam, šīs kompānijas cenšas izvairīties no atbildības par neakcizētu preču pārvadāšanu ar tām piederošajiem transportlīdzekļiem, uzliekot pienākumu pieteicējam maksāt akcīzes nodokli par precēm, kuras nepieder pieteicējam un ar kurām pieteicējam nav saistības.

[2.3] Dienests nekorekti ir aprēķinājis nokavējuma naudu par akcīzes precēm, jo transportlīdzekli pieteicējs vadīja 2020. gada 4. februārī, sākotnējais lēmums pieņemts 2021. gada 11. maijā, līdz ar to nepamatoti aprēķināta nokavējuma naudu par šo laika periodu.

[3] Dienests paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minētajiem argumentiem, papildus norādot, ka pieteicējam pamatoti tika aprēķināta nokavējuma nauda no laikā nenomaksātā pamatparāda, proti, 0,05 procenti par katru nokavēto dienu no 2020. gada 5. februāra līdz sākotnējā lēmuma pieņemšanas dienai 2021. gada 10. maijam (461 diena).

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2021. gada 15. novembra spriedumu pieteikums noraidīts.

Tiesa atzina par pamatotu dienesta secinājumu, ka pieteicējs, pārvadājot akcīzes preci bez preču apliecinošiem pavaddokumentiem, par kuru nav samaksāts akcīzes nodoklis, ir pārkāpis likuma „Par akcīzes nodokli" aprites kārtību un pieteicējam iestājas akcīzes nodokļa samaksas pienākums.

Tiesa norādīja, ka ir mazticams pieteicēja paskaidrotais, ka viņam svešs cilvēks uzticētu kravas automašīnas vadīšanu ar kravu. No Lietuvas Muitas Kriminālizmeklēšanas dienesta sniegtās informācijas izriet, ka Lietuvas uzņēmumi UAB „General Logistic LT" un UAB „General Logistic LT" bija nolēmuši pārdot savā īpašumā esošos transportlīdzekļus pieteicējam, kurš samaksājis rokasnaudu. Pieteicējam tika nodoti uzņēmumu rekvizīti atlikušās naudas summas pārskaitīšanai un nodoti transportlīdzekļi. Tādējādi ir nepamatots pieteicēja arguments, ka viņam nav saistības ar kravu, kā arī nav bijis zināms tās saturs.

Tiesa nepiekrita pieteicējam, ka viņam būtu nekorekti aprēķināta nokavējuma nauda. Tikai pēc lēmuma par preču konfiskāciju spēkā stāšanās administratīvā pārkāpuma lietā dienests pieteicējam papildus nomaksai budžetā noteica akcīzes nodokli un nokavējuma naudu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2021. gada 15. novembra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzība pamatota ar pieteikumā norādītajiem argumentiem. Papildus pieteicējs norāda, ka pirmās instances tiesa ir pieļāvusi būtisku pārkāpumu, jo piedevusi ticamību tikai Lietuvas muitas Kriminālizmeklēšanas dienesta vēstulei un abu Lietuvas uzņēmumu UAB „General Logistic LT" un UAB „General Logistic LT" paskaidrojumiem, kuriem nav pievienoti nekādi dokumenti ne par rokasnaudas iemaksu, ne pirkuma līgumi par šo transportlīdzekļu iegādi. Pirmās instances tiesai bija jāpieprasa Lietuvas uzņēmumiem papildu pierādījumi.

[6] Dienests paskaidrojumā par pieteicēja apelācijas sūdzību norāda, ka tā ir nepamatota un noraidāma, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un spriedumā norādītajiem argumentiem. Papildus dienests, atsaucoties uz Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāts) praksi, norāda, ka tiesai nav par katru cenu jāiegūst papildu pierādījumi kāda procesa dalībnieka viedokļa pamatošanai.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi identificējusi strīdus jautājumu un izvērtējusi iesniegtos pierādījumus, kā arī pareizi piemērojusi tiesību normas. Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai.

Papildus par apelācijas sūdzību apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[9] Pieteicējs uzskata, ka pirmās instances tiesa ir pieļāvusi pārkāpumu, jo piešķīrusi ticamību tikai Lietuvas muitas Kriminālizmeklēšanas dienesta vēstulei un Lietuvas uzņēmumu UAB „General Logistic LT" un UAB „Coloradis" pārstāvju paskaidrojumiem.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 154. panta pirmajai daļai tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem. Minētā panta otrā daļa noteic, ka nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu. Savukārt minētā panta trešā daļa nosaka, ka tiesa spriedumā norāda, kādēļ tā vienam pierādījumam devusi priekšroku salīdzinājumā ar citu pierādījumu un atzinusi vienu faktu par pierādītu, bet citu – par nepierādītu.

Pretēji pieteicēja viedoklim apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa ir izvērtējusi gan pieteicēja viedokli, gan lietā iesniegto informāciju, priekšroku dodot iesniegtajiem pierādījumiem, jo pieteicēja paskaidrojums atzīstams par mazticamu. Apgabaltiesa pievienojas gan dienesta, gan pirmās instances tiesas viedoklim, ka atbilstoši loģiskas likumiem un dzīvē gūtiem novērojumiem ir mazticams, ka svešs cilvēks uzticētu pieteicējam vadīt kravas automašīnu ar kravu. Ievērojot minēto, pieteicēja arguments par neatbilstošu pierādījumu novērtējumu ir nepamatots.

[10] Pieteicējs iebilst, ka pirmās instances tiesa nav izprasījusi dokumentārus pierādījumus par Lietuvas uzņēmumu UAB „General Logistic LT" un UAB „Coloradis" paskaidrojumos norādītajiem apstākļiem.

Objektīvās izmeklēšanas princips prasa, lai tiesa vispusīgi noskaidro lietas izlemšanai būtiskos apstākļus, tostarp, ja nepieciešams, pati savāc pierādījumus vai dod norādījumus procesa dalībniekiem par pierādījumu iesniegšanu. Tomēr no objektīvās izmeklēšanas principa neizriet tiesas pienākums mērķtiecīgi veikt darbības, lai lietas izskatīšanā apstiprinātu pieteicēja uzturēto pozīciju (sk. *Senāta 2019. gada 5. jūnija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-310/2019 (A420449713) 5. punktu*).

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs pirmās instances tiesai lūgumu par pierādījumu izprasīšanu netika pieteicis, līdz ar to pirmās instances tiesa to nav izlēmusi. Savukārt apgabaltiesa nesaskata pamatu šādu pierādījumu izprasīšanai.

Pretēji pieteicēja uzskatam tas, ka, iespējams, Lietuvas uzņēmumu UAB „General Logistic LT" un UAB „Coloradis" pārstāvji savos paskaidrojumos ir snieguši nepatiesu, ar dokumentāriem pierādījumiem neapliecinātu informāciju, tam nav izšķirošas ietekmes uz izskatāmo lietu. Atbilstoši likuma „Par akcīzes nodokli" 33. panta septītajai daļai atbildība ir paredzēta par jebkurām darbībām ar akcīzes precēm neatkarīgi no to izcelsmes, neievērojot normatīvo aktu prasības. Savukārt šā likuma 34. panta otrā daļa noteic, ja, pārvietojot akcīzes preces no Latvijas Republikas uz citu dalībvalsti vai no citas dalībvalsts uz Latvijas Republiku, izdarīts pārkāpums, kas attiecas uz nodokļa maksāšanu, nodokli tajā dalībvalstī, kurā pārkāpums izdarīts, samaksā persona, kura pārvieto akcīzes preces. Līdz ar to apgabaltiesas ieskatā nav izšķirošas nozīmes tam, vai pieteicējs zināja par kravu un tās saturu.

[11] Apgabaltiesas ieskatā pieteicēja argumentācija ir vērsta uz lēmuma par saukšanu pie administratīvās atbildības pārskatīšanu, taču konkrētais process tam nav domāts.

Lietā nav strīda, ka pieteicējs ir saukts pie administratīvās atbildības par ar akcīzes nodokli apliekamo preču pārvadāšanu bez preču izcelsmi apliecinošiem dokumentiem, pārkāpjot likuma „Par akcīzes nodokli" aprites kārtību, un lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā nav pārsūdzējis. Apgabaltiesa norāda, ka administratīvā pārkāpuma lietas iznākumam nav nozīmes šajā lietā, jo tas nevar ietekmēt nodokļa samaksas pienākumu. Proti, pieteicējam akcīzes nodokļa samaksas pienākums iestājas nevis tādēļ, ka pieteicējs būtu saukts pie administratīvās atbildības, bet gan tādēļ, ka pieteicējs ir pārkāpis akcīzes preču aprites kārtību. Pienākums samaksāt akcīzes nodokli rodas no tiesību normām, nevis no administratīvā pārkāpuma lietas esības.

Apkopojot minēto, pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka nepastāv pamats pārsūdzētā lēmuma atcelšanai.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307., 309. pantu un 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

n o s p r i e d a :

noraidīt /pers. C/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2021. gada 22. jūnija lēmuma Nr. 31.1-22.7/22.7/7153

atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente V.Zommere

Tiesneši I.Amona

K.Berķis

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.